

BESLUIT FLORA- FAUNAWET VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Datum besluit : 9 oktober 2015
Onderwerp : Flora- en faunawet - zaaknummer 2015-012991
Activiteit : schadebestrijding spreekw in mais
Verlenen/afwijzen : Verlenen

Aanvrager : wbe Oldebroek/Oosterwolde,
Zaaknummer : 2015-012991

I GEGEVENS

a Aanvraag

Gegevens

Op 29 september 2015 ontvingen wij een aanvraag van de wildbeheereenheid Oldebroek/Oosterwolde voor een ontheffing Ffw artikel 68 voor het bestrijden van schade veroorzaakt door de spreekw aan snijmais op percelen in gebruik en gelegen in de gemeente Oldebroek.

De aanvraag betreft:

- aangevraagde soort: de spreekw;
- schade aan: mais;
- locatie: Percelen gelegen in de polder Oosterwolde te Oldebroek;
- periode aanvraag: 25 september t/m 15 oktober 2015;
- preventieve maatregelen: laser, vlaggen, roofvogel, en akoestische pop (scary man);
- aangevraagde middelen: Gebruik van geweer van zonsopkomst tot zonsondergang.

Voorgaande ontheffingen

Binnen het werkgebied van de wbe Oosterwolde is aan twee grondgebruikers eerder ontheffing verleend voor spreekwen in snijmais onder nummer 2012-017399.

b Wetgeving en provinciaal beleid

Op grond van de artikelen 9 en 10 van de Ffw is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te verontrusten, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen. De Spreekw (*Sturnus vulgaris*) is aangemerkt als een beschermde inheemse diersoort.

Vrijstelling op grond van artikel 65 Ffw

In artikel 65 Ffw is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur beschermde inheemse diersoorten worden aangewezen die niet in hun voortbestaan worden bedreigd en in het gehele land of in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten. De spreekw is als zodanig aangewezen.

Voor deze soorten kan bij ministeriële regeling, dan wel provinciale verordening, worden toegestaan dat de grondgebruiker handelt in afwijking van het bepaalde in de artikelen 9 t/m 12 van de Ffw ter voorkoming van belangrijke schade indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en geen afbreuk gedaan wordt aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De spreekw staat op de provinciale vrijstellingslijst. Spreekwen mogen om redenen van belangrijke landbouwschade onder nadere voorwaarden jaarrond met de bij de Ffw toegestane middelen opzettelijk verontrust worden.

Daarnaast mogen spreeuwen op percelen met bedrijfsmatige teelt van pit- en steenvruchten ter ondersteuning van de verjaging in de periode 1 mei tot 1 november gedood worden met het geweer. De vrijstelling voor het gebruik van het geweer geldt niet voor percelen met andere gewassen zoals maisteelt.

Ontheffing op grond van artikel 68 Ffw

Wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, kunnen Gedeputeerde Staten, voor zover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, ten aanzien van beschermde inheemse diersoorten, het Faunafonds gehoord, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid, 72, vijfde lid, en 74 van de Ffw:

- a in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d ter voorkoming van schade aan flora en fauna of;
- e met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

In onderhavig geval wordt ontheffing gevraagd vanuit het belang genoemd onder c.

Faunabeheerplan

Een ontheffing wordt in beginsel verleend aan een Faunabeheereenheid (FBE) op basis van een faunabeheerplan. Indien, gelet op de aard of omvang van de te verrichten handelingen, de noodzaak voor een faunabeheerplan of tussenkomst van een FBE ontbreekt dan wel het gebied waar de handelingen worden verricht, niet is gelegen in een gebied waarover de zorg van een FBE zich uitstrekt, kan de ontheffing ook aan anderen dan een FBE worden verleend.

Er is geen faunabeheerplan voor schade door spreeuwen in mais door de Fbe opgesteld en geen ontheffing aangevraagd.

Provinciaal schadebestrijdingsbeleid

De Nota Flora- en faunabeleid, deel II Faunabeheer en schadebestrijding, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland op 16 oktober 2002 is per 21 augustus 2012 vervangen door de Kadernota Faunabeleid. In deze Kadernota wordt ten aanzien van de spreeuw niets bepaald. Aangegeven is wel dat er nog concrete beleidsregels zullen volgen. Tot die tijd zullen we - voor zover relevant en actueel- aansluiting zoeken bij hetgeen is bepaald in de Nota Flora- en faunabeleid uit 2002.

In deze nota is met betrekking tot de spreeuw het volgende opgenomen.

De spreeuw is een algemene vogelsoort die schade veroorzaakt in de landbouw. In Gelderland kan vooral schade optreden in de teelt van pit- en steenvruchten. Gedeputeerde Staten willen daarom voor de spreeuw vrijstelling aan de grondgebruikers verlenen voor opzettelijke verstoren en voor de fruitteelt tevens vrijstelling voor afschot verlenen. In overige gevallen kan ontheffing voor afschot verleend worden wanneer er daadwerkelijk schade optreedt. Gezien de opname in de provinciale vrijstellingsverordening voor schadebestrijding in fruitteelt ontbreekt de noodzaak voor een faunabeheerplan en ontheffing verlening op voorhand voor overige gewassen.

c Procedure

Op grond van de Beleidsregels faunabeheer en schadebestrijding Gelderland (artikel 12, tweede lid) zijn de bepalingen betreffende besluiten van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op ontheffingen waaraan geen faunabeheerplan ten grondslag ligt.

Dit betekent dat het besluit is voorbereid volgens de reguliere voorbereidingsprocedure en dat het niet eerst gedurende zes weken in ontwerp ter inzage is gelegd.

d Advies Faunafonds

Door het Faunafonds is eerder ten aanzien van de aanvraag het volgende advies uitgebracht:

“ Spreeuwen kunnen in korte tijd plaatselijk aanzienlijke schade aanrichten aan snijmais, waarbij de grens van belangrijke schade snel wordt overschreden.

Ook op bedrijven binnen de aangrenzende WBE Noord-West Veluwerand hebben spreeuwen in de jaren vóór 2009 belangrijke schade aan mais aangericht, waarvoor ontheffing is aangevraagd en verleend.

Volgens het bezoekerapport van de provinciale handhaver is een gaskanon ingezet als preventief middel om de schade door spreeuwen aan het gewas mais te voorkomen of beperken, zonder dat dit middel het gewenste resultaat heeft opgeleverd.

Het Faunafonds stelt het nemen van preventieve maatregelen om schade aan het gewas snijmais in de afrijpingsfase te voorkomen niet als eis.

De bij het bezoekerapport gevoegde foto's tonen aan dat schade is aangericht aan de maïskolven, waarvan aangenomen mag worden dat deze is veroorzaakt door spreeuwen. Ter plaatse zijn enkele duizenden spreeuwen waargenomen. De betreffende schade is door zowel de heer Fikse als de heer Koornberg bij het Faunafonds gemeld.

Het doden van spreeuwen ter ondersteuning van de verjaging in uw provincie, en met name binnen de gemeente Oosterwolde, zal geen gevaar opleveren voor de gunstige staat van instandhouding van de soort in Nederland.

Het Faunafonds adviseert de ontheffing voor het doden van enkele spreeuwen ter ondersteuning van de verjaging te verlenen voor de periode van datum inwerkingtreding van de ontheffing tot en met 31 oktober 2012.

Voorts geeft het Faunafonds u in overweging geen maximum op te nemen voor het aantal te doden spreeuwen per dag.

Indien er op één dag een zware druk van de spreeuwen op de met mais beteelde percelen is, moet het mogelijk zijn voor aanvrager of zijn jager om effectief de schade te bestrijden met behulp van het geweer. “

II **BELANGENAFWEGING**

Op grond van artikel 68 van de Ffw kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van het bepaalde in artikel 9 en 10. Dit ter voorkoming en bestrijding van schade veroorzaakt door de spreeuw aan bedrijfsmatig geteelde landbouwgewassen, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk gedaan wordt aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De toetsingscriteria zijn:

- Is er sprake van **bejaagbaar veld**?
- Is er sprake van **schade**?
- Zijn er **andere bevredigende oplossingen**?
- Is de **gunstige staat van instandhouding** van de te bestrijden soort in gevaar?
- Is er sprake van inzet van **bijzondere middelen**?

1 Bejaagbaar veld

In artikel 49 staat dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot de eisen waaraan jachtvelden moeten voldoen. Volgens artikel 74, lid 1, sub a, van de Ffw is het verboden bij de uitoefening van bevoegdheden toegekend bij of krachtens artikel 65 tot en met 70 van de Ffw, dieren te vangen of te doden met een geweer in een veld dat niet voldoet aan de krachtens artikel 49 Ffw gestelde eisen. In het Jachtbesluit, artikel 10, staat dat 'een jachtveld waarop het genot van de jacht met gebruikmaking van een geweer mag worden uitgeoefend, een aaneengesloten oppervlakte van tenminste 40 hectare per jachthouder heeft waarop deze als zodanig bevoegd is te jagen'.

De ontheffing wordt aangevraagd door de wildbeheereenheid t.b.v. gebruik door de bij haar aangesloten jachthouders. Niet aangevraagd is een ontheffing t.b.v. de afmetingen waaraan jachtvelden ingevolge de Flora- en faunawet moeten voldoen.

Conclusie

Er is sprake van bejaagbare velden.

2 Schade

Dreiging van belangrijke schade dient bij voorkeur met historische gegevens te worden onderbouwd. Als definitie voor belangrijke schade hanteren wij tenminste € 250,- per geval.

Ten aanzien van voorgaande ontheffingverlening is voldoende aangetoond dat belangrijke schade aan snijmasis door spreeuwen is opgetreden. Deze mening was ook het Faunafond in haar advies terzake toegedaan. In de naburige wildbeheereenheid is eerder dergelijke schade opgetreden. In 2008 te Doornspijk € 489,- en 2006 't Harde € 780,- . In het naburige Kampen (provincie Overijssel) in 2006 € 3.943,- , in 2007 resp. € 1.378,- en 1.417,- en in 2008 € 932,-. Tot en met oktober wanneer het gewas geoogst word kan schade optreden. Vanwege de provincie is door onze toezichthouder indertijd ter plaatse vastgesteld dat er belangrijke schade is word aangericht. Ook nu zijn de percelen door de provincie bezocht en is geconstateerd dat er belangrijke schade optreedt ondanks getroffen maatregelen ter voorkoming.

Conclusie

Er is sprake van belangrijke schade aan snijmaisteelt.

3 Andere bevredigende oplossingen

Ter voorkoming van schade wordt gebruik gemaakt van werende middelen om schade door spreeuwen te voorkomen. Er wordt gebruik gemaakt van vlaggen, laser en een akoestische pop (scary man) , tbv eerdere schade is gebruikt gemaakt van gaskanon en roofvogel imitatie. Preventieve maatregelen bij maisteelt zijn vaak niet mogelijk omdat op voorhand niet voorspeld kan worden waar de vogels zullen invallen (bron 'Handreiking Faunaschade' Faunafonds). Gebleken is dat ondanks het gebruik van regelmatige verjaging er alsnog belangrijke schade kan optreden.

Conclusie

Er is voldoende aannemelijk gemaakt dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn ter voorkoming van schade.

4 Gunstige staat van instandhouding

De spreeuw is een zeer talrijk voorkomende vogel maar de landelijke broedpopulatie van spreeuwen vertoont de laatste jaren wel een gestage afname (bron: SOVON Vogelonderzoek Nederland). De spreeuw staat op de provinciale vrijstellingenlijst. Voor de soorten op deze vrijstellingenlijst geldt dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door schadebestrijding.

Conclusie

Het doden van de spreeuw doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van deze soort. Er zal overigens wel een aantalsbeperking in de ontheffingsvoorschriften worden opgenomen.

5 Bijzondere middelen

In artikel 72 van de Ffw is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur de middelen worden aangewezen waarmee dieren mogen worden gevangen of gedood. In de artikelen 5 en volgende van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren zijn deze middelen aangewezen. Van het verbod om dieren te vangen of te doden met andere dan voornoemde middelen kan ontheffing worden verleend, maar dat kan slechts voor middelen die geen onnodig lijden van dieren veroorzaken.

Conclusie

Er is geen sprake van inzet van andere middelen dan de toegelaten middelen waarmee dieren mogen worden gevangen of gedood zoals genoemd in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren

Conclusie toetsingscriteria

Op basis van de toetsingscriteria is er voldoende grond om de gevraagde ontheffing te verlenen voor de periode heden t/m 15 oktober 2015 om schade door spreeuwen in maisteelt te bestrijden. Wel is het wenselijk om een beperking aan de aantallen te doden spreeuwen op te leggen van maximaal 5 stuks per dag per perceel. Het doden van enkele spreeuwen in aanvulling op de andere verjagingsmiddelen moet voldoende afschrikkende effect opleveren om belangrijke schade te voorkomen.

III BESLUIT

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND hebben besloten op grond van de Flora- en faunawet artikel 68 en gehoord het Faunafonds;

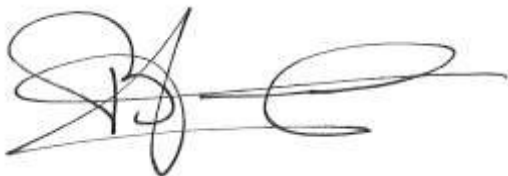
ONTHEFFING te verlenen aan: de wildbeheereenheid Oldebroek- Oosterwolde.

Van het gestelde in artikel 9, 10, 11, 12, 72, vijfde lid en 74, van de Flora- en faunawet, voor het opsporen, bemachtigen en doden van de beschermde inheemse diersoort **spreeuw** (*Sturnus vulgaris*) met **geweer** op percelen met mais en gelegen binnen het werkgebied van de wildbeheereenheid Oldebroek nabij de Zomerdijk in de Polder Oosterwolde, gemeente Oldebroek in provincie Gelderland voor de periode heden t/m 15 oktober 2015 ter voorkoming van schade aan maisteelt.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

- 1 Van deze ontheffing mag uitsluitend gebruikgemaakt worden door jacht(akte)houders. De jacht(akte)houder moet aangesloten zijn bij voornoemde rechtspersoon, heeft schriftelijke toestemming van ontheffinghouder, en heeft een door laatstgenoemde afgegeven en gewaarmerkt afschrift van de onderhavige ontheffing- en met inachtneming van het volgende.
In de toestemming gedagtekend en ten hoogste een jaar geldig staan ten minste vermeld:
 - de persoonsgegevens van de gebruiker;
 - de periode waarvoor deze toestemming geldt;
 - de te gebruiken middelen;
 - een omschrijving van de schadepercelen inclusief ligging, gegevens betreffende grondgebruik
 - de betreffende diersoort.De geldigheidsduur van de toestemming dient binnen de ontheffingsperiode te vallen. Het uitvoeren van bestrijdingsmaatregelen middels toestemming dient te geschieden met inachtneming van de voorwaarden en beperkingen genoemd in de onderhavige ontheffing- en de toestemming.
- 2 Het toegestane middel mag uitsluitend aangewend worden op maispercelen en in een zone van 20 meter van de rand daarvan en met schriftelijke toestemming van de grondgebruiker.
- 3 Er moeten ten minste twee preventieve middelen worden ingezet, waarvan één fysiek (zoals vlaggen, linten, vogelverschrikker) en één akoestisch middel (zoals blikken, 'angstkreten' of Ansia-pistool).
- 4 Afschot is toegestaan tot maximaal 5 spreeuwen per dag per schadeperceel.
- 5 De ontheffinghouder dient ervoor zorg te dragen dat het afschot wordt bijgehouden op het bijgevoegde rapportageformulier met vermelding van datum van afschot en locatie waar het afschot is verricht. Deze registratie dient op elk gewenst moment te kunnen worden geraadpleegd door een handhaver van de provincie Gelderland.
- 6 Gegevens van ringen die aan poten van vogels worden aangetroffen moeten met een nauwkeurige opgave van plaats en datum van vangst van de betreffende vogels gezonden cq doorgegeven worden aan het Vogeltrekstation postbus 50 6700 AB Wageningen www.vogeltrekstation.nl.
- 7 De ontheffinghouder dient ervoor zorg te dragen dat uiterlijk binnen veertien dagen na afloop van de geldigheid van deze vergunning, dat wil zeggen voor 30 oktober 2015, schriftelijk verslag wordt gedaan aan ons college van het gebruik van deze ontheffing. Hiervoor moet het bijgevoegde rapportageformulier gebruikt worden (zie bijlage). Hierin worden tenminste vermeld:
 - ondernomen acties en het effect daarvan (datum en resultaat);
 - een opgave per dag van wat op grond van deze ontheffing met het geweer is bemachtigd en gedood.
 - Een opgave van de desondanks ontstane schade.Dit formulier kunt u digitaal indienen bij Post@gelderland.nl onder vermelding van het zaaknummer van de onderhavige ontheffing

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H. Boerdam

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid dat verzoek digitaal in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl

Informatie over de bezwarenprocedure en de mogelijkheid van mediation is te vinden op de website van de provincie Gelderland (www.gelderland.nl). U kunt die informatie, vervat in de brochure "Niet eens met een besluit van de provincie Gelderland? Bezwaarschrift of mediation", ook opvragen bij het Provincieloket via telefoonnummer (026) 359 99 99.